

Ks. Antoni PACIOREK, *Przypowieści Jezusa. Wprowadzenie i objaśnienie*, Edycja św. Pawła, Częstochowa 2013, ss. 480.

Książd prof. Antoni Paciorek z Instytutu Nauk Biblijnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego znany jest szeroko z umiejętności jasnego referowania trudnych kwestii egzegetycznych. Świadczą o tym jego liczne książki, w których podejmuje zarówno zagadnienia wstępne, jak i poszczególne tematy teologiczne Ewangelii. Do klasyki literatury egzegetycznej należy już jego monumentalne dzieło poświęcone zbiorowi słów Jezusa (*logia*), stanowiącemu źródło późniejszych Ewangelii synoptycznych Mateusza i Łukasza (*Q – Ewangelia Galilejska*, Lublin 2000). Opracował też wraz historykami sztuki kilka wydawnictw albumowych, dotyczących ewangelii dzieciństwa, cudów i zmartwychwstania Jezusa.

Recenzowana tutaj książka jest publikacją popularno-naukową, z gatunku komentarzy biblijnych. Jezusowe przypowieści stanowią sam rdzeń Jego przepowiadania i dają wgląd w Jego osobowość. Zgodnie z podtytułem, praca ks. Paciorka składa się z dwóch części – wprowadzenia metodologicznego i egzegezy kilkudziesięciu przypowieści ewangelicznych. W opracowaniu materiału ewangelicznego autor wzoruje się na zapoczątkowanej przez siebie serii *Nowy Komentarz Biblijny*, w której ramach napisał obszerny komentarz do Ewangelii św. Mateusza (Częstochowa 2005). Od kwestii ściśle filologicznych przechodzi on umiejętnie do aktualizacji orędzia Jezusowych przypowieści. Każda perykopa kończy się obszernym zestawem bibliografii, która może posłużyć osobom zainteresowanym do pogłębienia wiedzy o danym tekście. Osobiście uważam przyjętą przez ks. Paciorka metodę badawczą za szczególnie przydatną w tego rodzaju pracy. Ten rodzaj egzegezy teologicznej z upodobaniem podejmuje też papież Benedykt XVI w swej trylogii *Jezus z Nazaretu*.

Obszerne wprowadzenie (s. 17-101), którym ks. Paciorek poprzedził swój wykład ewangelicznych przypowieści, zawiera historyczne ujęcie hermeneutyki przypowieści jako specyficznego gatunku literackiego. Wprowadzenie zaczyna się od ukazania głównych kierunków ich interpretacji, zaczynając od aspektu historycznego, przez literacki, aż do recepcyjno-teologicznego. Następnie autor omawia gatunek literacki „przypowieści” na tle gatunków pokrewnych, zwłaszcza alegorii. Wprowadzenie kończy się zwięzłą charakterystyką przypowieści Jezusowych i próbą ich klasyfikacji. Jasne przedstawienie stu lat badań nad tym gatunkiem prowadzi do wyodrębnienia zakresu analiz podjętych w pracy.

Objaśnienie (s. 103-459) obejmuje najpierw materiały własne synoptyków (Mk, Mt i Łk), a następnie tradycję podwójną (Mt-Łk), pochodzącą z hipotetycznego źródła Q. Każda z przypowieści omawiana jest według wspólnego schematu: kontekst i tekst; obraz i tło obrazu; niektóre kwestie szczegółowe; impulsy i podsumowania. Całość pracy zamyka obszerny zestaw literatury egzegetycznej dotyczącej przypowieści, a także wykaz autorów cytowanych w książce. Wynika

z niego, jak dogłębne jest opracowanie ks. Paciorka, które może służyć za wzór sumienności pracy egzegetycznej.

Wśród nielicznych polskich opracowań przypowieści (o. A. Jankowski, ks. W. Pikor), praca ks. Paciorka wyróżnia się oryginalnością ujęcia na szerokim tle porównawczym. Szczególnie cenne są odniesienia do Starego Testamentu i literatury apokryficznej, gdyż wskazują one na zakorzenienie Jezusowych przypowieści w środowisku biblijnym i judaistycznym. Dużą wartość omawianej pracy powiększają jeszcze ilustracje czerpane z tradycji Kościoła i z pisarzy klasycznych. Jako biblista i zarazem filolog klasyczny z wykształcenia, ks. prof. Paciorek korzysta obficie z komentarzy ojców Kościoła, czyniąc przez to lekturę przypowieści bardziej zrozumiałą.

Ogólnie oceniam książkę ks. prof. Paciorka bardzo wysoko, widząc w nim najlepsze w Polsce opracowanie tematyki Jezusowych przypowieści. Można ją zaliczyć, podobnie jak poprzednią pracę autora (*Q – Ewangelia Galilejska*), do rzędu kilkunastu podstawowych monografii tego tematu w specjalistycznej literaturze światowej. Z tego też względu gorąco polecam czytelnikom tę nową publikację Edycji św. Pawła, piękną także pod względem edytorskim. Jej uważna lektura z pewnością pomoże wytrwałym czytelnikom pogłębić swą wiedzę biblijną i nawiązać szczególną relację uczniowską z Mistrzem z Nazaretu.

Ks. Antoni Tronina